

NACRT

**LOKALNI PLAN SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE ZA OPŠTINU
ROŽAJE**

ZA PERIOD OD 2022. DO 2026. GODINE

Rožaje, februar 2022. godine

Skraćenice

CG-Crna Gora

UN-Ujedinjene nacije

MFSS - Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

ZZZCG-Zavod za zapošljavanje Crne Gore

CSR -Centar za socijalni rad

ZSDZ-Zavod za socijalnu i dječju zaštitu

DC-Centar za Dnevni boravak

JU- Javna ustanova

JLS- Jedinica lokalne samouprave

DZ-Dom zdravlja

OŠ-Osnovna škola

SŠ-Srednja škola

NVO- Nevladina organizacija

PU- Pružalac usluga

PAS-Psihoaktivne supstance

OCD- Organizacija civilnog društva

MO-Materijalno obezbjeđenje

JNP-Jednokratna novčana pomoć

DNJP- Dodatak za njegu i pomoć

CKCG-Crveni krst Crne Gore

OOCK-Opštinska organizacija Crveni krst

LGBTQ-Skraćenica za Lezbejke, gej muškarce, biseksualne, transrodne i queer osobe

Sadržaj

UVOD.....	4
PRAVNI OKVIR.....	6
FINANSIRANJE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE.....	8
DEMOGRAFSKI PODACI.....	9
POSTOJEĆI KAPACITETI.....	111
PRIORITETNE GRUPE I USLUGE U OBLASTI SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE.....	19
AKCIONI PLAN.....	21
PLAN PRAĆENJA SPROVOĐENJA I PROCJENE USPJEŠNOSTI.....	1

UVOD

Lokalni plan socijalne i dječje zaštite za opštinu Rožaje, za period 2022. do 2026. godine (u daljem tekstu: Lokalni plan) je strateški dokument koji se donosi u cilju unapređenja socijalne i dječje zaštite, daljeg razvoja usluga koje podržavaju život korisnika u zajednici i jačanja međuresorne saradnje na lokalnom nivou.

Osnov za donošenje Lokalnog plana je Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list Crne Gore”, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 i 50/17), kojim je propisano da se socijalna i dječja zaštita ostvaruje u skladu sa strateškim dokumentima, kojima se utvrđuju dugoročni ciljevi i prioriteta razvoja socijalne i dječje zaštite. Strateška dokumenta čine mjere i programi koje utvrđuju Vlada Crne Gore i jedinice lokalne samouprave, odnosno opštine i koje je potrebno realizovati u cilju unapređenja socijalne i dječje zaštite. Takođe, osnov za donošenje Lokalnog plana su i Akcioni planovi za sprovođenje Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za period od 2018. do 2022. godine i Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2018. do 2022. godine.

Opština Rožaje prepoznala je značaj strateškog planiranja u cilju poboljšanja socijalno-ekonomskog položaja građana ove opštine, odnosno djece, odraslih i starijih lica.

U izradi Lokalnog plana učestvovali su predstavnici/ce:

1. Sekretarijata za društvene djelatnosti,
2. JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje,
3. ZZZCG-PJ Rožaje,
4. MUP, Uprava policije OB Rožaje,
5. JU Dom zdravlja Rožaje,
6. JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju opštine Rožaje,
7. JU OŠ “Mustafa Pećanin”,
8. OO Crveni krst-Rožaje,
9. NVO “Udruženje paraplegičara Crne Gore-Rožaje”

Rješenjem broj: UPI 01-018/21-177 od 27.12. 2021. godine, imenovana je radna grupa, koju su činili:

1. Enisa Avdić, predstavnik Sekretarijata za društvene djelatnosti Opštine Rožaje, koordinatorka,
2. Nedžad Murić, predstavnik JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje, član,
3. Sanida Fazlić, predstavnik Zavoda za zapošljavanje CG-PJ Rožaje, članica,
4. Jasminka Luboder, predstavnik MUP-Uprava policije OB Rožaje, članica,
5. Dr Nevzeta Pepić, JU Dom zdravlja Rožaje, članica,
6. Mr Dženita Kurtagić, predstavnik JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju opštine Rožaje, članica,
7. Mehmed Kujević, predstavnik JU OŠ “Mustafa Pećanin” Rožaje, član,
8. Melisa Ćorović, predstavnik OO Crveni krst, članica,

9. Jasminko Nokić, predstavnik NVO "Udruženje paraplegičara Crne Gore-Rožaje, član.

Konsultantska podrška tokom izrade Lokalnog plana obezbijedena je od strane mr Gorana Kuševije, uz tehničku podršku CEED Consulting.

Rožaje je u cilju kvalitetnije izrade Nacrta Lokalnog plana sprovela proces konsultacije zainteresovane javnosti. Kreiran je upitnik koji je objavljen na sajtu Opštine Rožaje i distribuiran je putem e-maila, društvenih mreža, kao i distribuiran u štampanom obliku i putem vibera široj javnosti.

Lokalni plan socijalne i dječje zaštite za opštinu Rožaje za period 2022. do 2026. godine sadrži sljedeće podatke:

- ciljeve Lokalnog plana,
- koje aktivnosti i mjere treba realizovati,
- koji su indikatori aktivnosti i mjera,
- ko je nosilac za realizaciju svake aktivnosti i mjera,
- u kom vremenskom okviru aktivnosti i mjere treba realizovati
- izvor finansijskih sredstava.

PRAVNI OKVIR

Kao članica Ujedinjenih nacija (UN) i Savjeta Evrope, Crna Gora sprovodi reformu sistema socijalne i dječje zaštite imajući u vidu prava, normative i standarde utvrđene u međunarodnim dokumentima prije svega onima koji se odnose na garancije ljudskih prava i sloboda, i to:

- Povelja o osnovnim pravima,
- Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima,
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- Revidirana Evropska socijalna povelja,
- Dodatni protokol Evropske socijalne povelje,
- Protokol o izmjenama Evropske socijalne povelje,
- Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije,
- Konvencija UN o pravima djeteta,
- Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom,
- Konvencija UN o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama,
- Praksa Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu,
- Madridski međunarodni plan akcije o starenju i Politička deklaracija o starenju,
- Praksu UN Komiteta za ekonomska, socijalna i kulturna prava i dr.

Ovaj Akcioni plan izrađen je uz uvažavanje preporuka UN Komiteta za prava djeteta i UN Komiteta o pravima osoba s invaliditetom, kako bi Crna Gora ostvarila napredak u ostvarivanju prava garantovanih Konvencijama.

U okviru domaćeg zakonodavstva, prilikom izrade Lokalnog plana uzeti su obzir sljedeći zakoni: Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15,

42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 i 50/17), Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 38/20), Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju („Službeni list Crne Gore“, br. 6/16, 2/17, 22/17, 13/18 i 67/19), Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 29/05, 14/07, 47/07, 12/07 i 13/07 i „Službeni list Crne Gore“, br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 39/11, 40/11, 66/12, 36/13, 38/13, 61/13, 6/14, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16, 55/16 i 80/20), Porodični zakon („Sl. list Republike Crne Gore“, broj 1/07 i „Sl. list Crne Gore“ broj 53/16), Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku („Sl. list Crne Gore“ broj 64/11), Zakon o zaštiti od nasilja u porodici („Službeni list CG“, br. 46/10 i 40/11), Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni list CG“, br. 46/10, 40/11, 18/14 i 42/17), Zakon o kretanju lica s invaliditetom uz pomoć psa pomagača („Službeni list CG“, br. 76/09 i 40/11), Zakon o povlastici na putovanje lica s invaliditetom („Službeni list CG“, br. 80/08, 40/11 i 10/15) i dr.

Takođe, prilikom izrade Akcionog plana poseban značaj imala su i sljedeća strateška dokumenta:

- Strategija za ostvarivanje prava djeteta 2019-2023.;
- Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za 2020. godinu;
- Strategija razvoja sistema socijalne zaštite starijih za 2020. godinu;
- Strategija prevencije i zaštite djece od nasilja 2017-2021. godine;
- Strategija zaštite od nasilja u porodici 2016-2020. godine;
- Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTIQ osoba u Crnoj Gori 2019-2023.godine;
- Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u CG 2016-2020. godine;
- Strategija za integraciju lica s invaliditetom u Crnoj Gori 2016-2020.godine;
- Programa za suzbijanje nasilja i vandalizma u školama i dr.
- Protokol o postupanju, prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici,
- Preporuke Grevio Komiteta Savjeta Evrope.

Oblast socijalne i dječje zaštite uređena je Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji je u najvećoj mjeri usklađen s međunarodnim standardima i obavezama preuzetim ratifikacijom međunarodnih ugovora, prije svega onima koji se odnose na garancije ljudskih prava i sloboda. Socijalna i dječja zaštita je djelatnost od javnog interesa, koja se sezasniva na principima: uvažavanja integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite; zabrane diskriminacije korisnika; Informisanja korisnika o svim podacima koji su značajni za utvrđivanje njegovih socijalnih potreba i ostvarivanje prava, kao i o tome kako te potrebe mogu biti zadovoljene; individualnog pristupa korisniku u pružanju prava iz socijalne i dječje zaštite; aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite; uvažavanja najboljeg interesa korisnika u ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite; prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju; pluralizma usluga i pružalaca usluga socijalne i dječje zaštite koje obavljaju i organizacije civilnog društva i druga pravna i fizička lica, pod uslovima i na način propisanim zakonom; partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou u cilju dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju i prevencije institucionalizacije i

transparentnosti u pogledu informisanja javnosti o socijalnoj i dječjoj zaštiti u sredstvima javnog informisanja, kao i na druge načine, u skladu sa zakonom.

Zakonom su uređena osnovna prava iz socijalne i dječje zaštite, kao materijalna davanja i usluge. Materijalna davanja iz socijalne zaštite su: materijalno obezbjeđenje; lična invalidnina; dodatak za njegu i pomoć; zdravstvena zaštita, troškovi sahrane; jednokratna novčana pomoć; naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu. Materijalna davanja iz dječje zaštite su: naknada za novorođeno dijete; dodatak za djecu; troškovi ishrane u predškolskim ustanovama; pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo; naknada po osnovu rođenja djeteta i refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

U skladu sa navedenim zakonom opština može, u skladu sa materijalnim mogućnostima, obezbijediti materijalna davanja iz socijalne zaštite, kao što su: jednokratne pomoći; subvencije u plaćanju komunalnih usluga koje pružaju javna preduzeća koja osniva opština i druga materijalna davanja iz socijalne zaštite, kao i materijalna davanja iz dječje zaštite, kao što su: pomoć za novorođeno dijete; pomoć za nabavku školskog pribora i druga materijalna davanja. Vrste materijalnih davanja, bliže uslove, način i postupak za ostvarivanje prava i propisuje nadležni organ opštine.

Shodno Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti, usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su: podrška za život u zajednici; savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga; smještaj, neodložne intervencije i druge usluge.

USLUGE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE	
Podrška za život u zajednici	Pomoć u kući
	Stanovanje uz podršku
	Svратиште
	Personalna asistencija
	Tumačenje I prevođenje na znakovni jezik
	Dnevni boravak/centar
Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge	Savjetovanje
	Terapija
	Medijacija
	SOS telefon
	Porodični smještaj-hraniteljstvo
	Porodični smještaj

Usluge smještaja	Smještaj u ustanovu
	Prihvatilište-sklonište I druge vrste smještaja
Neodložne intervencije	Usluge koje se pružaju radi osiguranja bezbjednosti u situacijama koje ugrožavaju život, zdravlje i razvoj korisnika i obezbjeđuje se 24 sata dnevno. Usluge neodložne intervencije pruža Centar za socijalnu rad
Drugo	Ostale usluge

Dokumenta na lokalnom nivou, koja su donijeta u oblasti socijalne i dječje zaštite:

- Strateški plan razvoja opštine za period 2021-2025 godine;
- Odluka o oblicima socijalne zaštite Sl.list CG-opštinski propisi 9/2016;
- Odluka o stipendiranju i odobravanju jednokratne pomoći studentima, Sl.list CG- opštinski propisi 31/2015;
- Odluka o sufinansiranju sporta Sl.list CG-opštinski propisi br.07/19;
- Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama Sl.list Crne Gore-opštinski propisi, broj 14/2015);

FINANSIRANJE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

Sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se u budžetu države i budžetu opštine, kao i vršenjem djelatnosti pružalaca usluga. Sredstva za usluge socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se i putem učešća korisnika, odnosno njihovih srodnika koji su dužni da ih izdržavaju, donacija, poklona, zavještanja, legata, osnivanjem zadužbina i fondacija i dr., u skladu sa posebnim zakonom.

U budžetu opštine mogu se obezbijediti sredstva za materijalna davanja u socijalnoj i dječjoj zaštiti propisana ovim zakonom i za usluge socijalne i dječje zaštite, kao što su: pomoć u kući, dnevni boravak, usluge narodne kuhinje, odmor i rekreaciju djece, stanovanje uz podršku, smještaj u prihvatilište - sklonište, stanovanje za socijalno ugrožena lica, u skladu sa zakonom i druge usluge u skladu sa svojim materijalnim mogućnostima. Ukoliko opštine nijesu u mogućnosti da obezbijede sredstva za usluge u njihovom finansiranju učestvovala država.

Radi razvoja, odnosno finansiranja usluga socijalne i dječje zaštite sredstva se obezbjeđuju iz budžeta države, budžeta opštine, donacija, igara na sreću i drugih izvora. Sredstvima se finansiraju usluge socijalne i dječje zaštite za kojima postoji potreba u opštini i inovativne usluge i usluge socijalne i dječje zaštite od posebnog značaja za državu.

Pravilnikom o visini sredstava za razvoj, odnosno finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite ("Službeni list Crne Gore", broj 42/15) propisani su kriterijumi za raspodjelu sredstava koja se obezbijavaju za razvoj i finansiranje usluga socijalne i dječje zaštite za kojima postoji potreba u opštini i inovativne usluge i usluge socijalne i dječje zaštite od posebnog značaja za državu. U članu 4 navedenog pravilnika propisano je da su kriterijumi za raspodjelu sredstava za usluge socijalne i dječje zaštite za kojima postoji potreba u opštinama: usluga utvrđena kao prioritet Lokalnim planom; potreba za pružanjem određene usluge; učešće opštine u finansiranju usluge; plan održivosti usluge; definisana ciljna grupa i broj korisnika; broj zaposlenih za pružanje usluge; plan praćenja i procjene uspješnosti usluge i finansijska sredstva potrebna za realizaciju usluge. Takođe, članom 6 pomenutog pravilnika, definisano je da sredstva za razvoj, odnosno finansiranje usluga obezbijedena u skladu sa zakonom raspodjeljuju se opštinama prema stepenu razvijenosti opštine razvrstane u skladu sa posebnim zakonom na način da opštinama prve, druge i treće grupe stepena razvijenosti u procentu višem od 50%, kao i članom 8 da Opština prve, druge i treće grupe stepena razvijenosti učestvuje u finansiranju usluge najmanje 10%. Opština Rožaje pripada drugoj grupi stepena razvijenosti.¹

DEMOGRAFSKI PODACI

Teritorijom opštine Rožaje obuhvaćena je površina od 432 km². Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine², opština Rožaje ima 22964 stanovnika, od čega 11776 muškaraca (51,28%) i 11188 žena (48,72%). Po broju stanovnika, opština Rožaje čini 3.7% ukupnog stanovništva Crne Gore, tj. osmu opštinu po broju stanovnika. U gradskom/urbanom dijelu opštine živi 41,03% stanovnika (ukupno 9422), dok veći dio 58,97% tj. 13542 njih živi van gradske sredine. Kada je u pitanju starosna struktura, po popisu iz 2011. godine, prosječna starost stanovništva u Rožajama je 31.7 godina (31,1 muškarci, a 32,2 žene).

Tabela 1. Kretanje broja stanovnika opštine Rožaje sredinom godine, od 2015-2020.god, prema procjeni Monstata

Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj stanovnika	23 128	23 180	23 179	23 089	23 024	22 982

Tabela 2. Ukupan broj korisnika penzija prema Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju i vrstama prava za januar 2021. godine

Vrste penzija							
Starosna		Invalidska		Porodična		Ukupno	
Broj korisnika	Prosječna penzija	Broj korisnika	Prosječna penzija	Broj korisnika	Prosječna penzija	Broj korisnika	Prosječna penzija
1170	241,27	530	206,31	819	183,43	2519	215,11

¹Ministarstvo ekonomije, preliminarni podaci

²Popis stanovništva, domaćinstva i stanova u Crnoj Gori 2011.godine, Monstat

Popisom stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. godine, prvi put su se prikupljali podaci o postojanju smetnji u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Pitanja u obrascu su bila: ima li osoba zbog neke dugotrajne bolesti, invalidnosti ili starosti teškoća u obavljanju svakodnevnih aktivnosti; vrsta smetnji; uzrok smetnji i vrsta pomagala koju lice koristi. Na ovo pitanje bilo je moguće dati više odgovora, jer lice može da ima više od jedne vrste smetnji. Prema datim istraživanjima, u Rožajama postoji 1877 lica koja su navela da imaju smetnje u obavljanju svakodnevnih aktivnosti.

Tabela 3. Broj lica prema vrsti smetnji u odnosu na ukupno stanovništvo, Popis 2011.god.

Smetnje sa kretanjem	859 ili 3,7 %
Smetnjaesa sluhom	233 ili 1,0 %
Smetnje sa vidom	378 ili 1,6%
Smetnje sa pamćenjem, koncentracijom ili sporazumjevanjem	243 ili 1,1 %
Ostale teškoće	745 ili 3,2 %

Tabela 4. Broj djece koja imaju prebivalište na teritoriji lokalne uprave prikazano po godinama, DZ

2016	536
2017	431
2018	866
2019	793

Mrežu obrazovnog sistema u Rožajama čine 1 predškolska ustanova, 10 osnovnih i 2 srednje škole. Osnovnu školu pohađa 2962 djece, srednju 980 djece, dok je 430 djece u predškolskoj ustanovi.

Tabela 6. Broj djece u predškolskoj ustanovi³

2018/2019	405
2019/2020	402
2020/2021	438

Tabela 7. Broj učenika u osnovnim školama

2018/2019	3122
2019/2020	3061
2020/2021	2985

Tabela 8. Broj učenika u srednjim školama

2018/2019	1114
2019/2020	1047
2020/2021	1019

³ Školska statistika, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore

Tabela 9. Podaci o broju učenika opštine Rožaje

Školska 2021/22 godina	Broj učenika	Broj učenika koji pohađaju nastavu po posebnim obrazovnim programima
JU OŠ "25. maj"	880	6
JU OŠ "Bač"	229	1
JU OŠ "Balotiće"	148	/
JU OŠ "Bratstvo-Jedinstvo"	282	4
JU OŠ "Bukovica"	104	/
JU OŠ "Daciće"	22	/
JU OŠ "Donja Lovnica"	150	10
JU OŠ "Milun Ivanović"	178	2
JU OŠ "Miroslav Đurović"	69	1
JU OŠ "Mustafa Pećanin"	900	21
JU Gimnazija "30. septembar"	353	/
JU Srednja stručna škola	627	16
JPU "Boško Buha"	430	5

POSTOJEĆI KAPACITETI

Sekretarijat za društvene djelatnosti

Sekretarijat za društvene djelatnosti obavlja poslove utvrdjene Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave opštine Rožaje ("Sl. List CG-Opštinski propisi" br. 01-018/20-698 od 01. 04. 2020. godine).

U 2021. godini, Komisija za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama u sastavu: pedijatar, psiholog, pedagog, socijalni radnik, defektolozi: surdoaudiolog i logoped, održala je 3 sastanka. Na prijedlog Komisije u 2021. godini usmjereno je 22 djece, od toga 16 dječaka i 6 djevojčica.

U oblasti socijalne i dječije zaštite najveći dio socijalnih potreba stanovništva servisira se preko jednokratnih novčanih pomoći. U 2021. godini, za jednokratne novčane pomoći podnijeto je 800 zahtjeva, dok je odobreno 698. Shodno Odluci o budžetu opštine Rožaje za 2021. godinu, opredijeljen je iznos od 80 000e za jednokratne socijalne pomoći.

Takođe, prema podacima Sekretarijata za lokalnu samoupravu, ukupan broj korisika prava na boračku i invalidsku zaštitu je 47, od toga 44 vojna i 3 civilna invalida.

Odlukom Komisije za dodjelu stipendija za školsku 2021/22 odobrene su stipendije za 40 studenata od toga 20 po kriterijumu prosječne ocjene, 15 po kriterijumu socijalni status porodice i 5 po kriterijumu deficitarnog zanimanja.

Na prijedlog Komisije za raspodjelu sredstava sportskim organizacijama dodijeljena su sredstva za programe 2021. godine sljedećim sportskim klubovima: Fudbalski klub "IBAR", Košarkaški klub "IBAR", Džudo klub "IBAR", Planinarski klub "Ahmica", Sportsko ribolovni klub "IBAR", Streljački klub "ROŽAJE", Planinarsko sportski klub "JELENČICA", Planinarski klub "HAJLA 2403", Kik boks klub "UNIVERZUM", Klub košarke u kolicima "IBAR".

Kada je u pitanju oblast rodne ravnopravnosti, poslovi u protekloj godini su se uglavnom odnosili na učestvovanje na on line kursevima, okruglim stolovima, radionicama, kao i saradnji sa relevantnim institucijama i NVO. Ono što je takođe važno pomenuti je da je formirana radna grupa za izradu Lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti u opštini Rožaje.

JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje

Centar za socijalni rad odlučuje o pravima iz socijalne i dječje zaštite i može ga osnovati samo država, kao javnu ustanovu, za teritoriju jedne ili više opština. Centar za socijalni rad: obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika, procjenu podobnosti staraoca, hranitelja i usvojioca, izradu i praćenje individualnih planova usluga, rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite, preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima, vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika i obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom. Osim navedenih poslova centar za socijalni rad pokreće, razvija i učestvuje u realizaciji strategija, planova i programa koji doprinose zadovoljavanju potreba građana i saraduje sa organima državne uprave, opštine i drugim organizacijama u oblasti socijalne i dječje zaštite na teritoriji opštine za koju je osnovan.

Poslovi iz nadležnosti Centra obavljaju se u okviru službi i to:

- 1) Služba za djecu i mlade, odrasla i stara lica, materijalna davanja i pravne poslove,
- 2) Služba za finansijsko-administrativne i tehničke poslove.

Na ime novčane naknade po osnovu materijalnog obezbijeđenja u 2021. godini isplaćeno je oko 1.650.000€, po osnovu lične invalidnine oko 312.500€, dok je za dodatak za njegu i pomoć drugog lica izdvojeno oko 900.000 €. Za pravo na povlastice na putovanja lica sa invaliditetom za 2021. godinu za Rožaje, izdvojeno je oko 245.000€, za naknadu roditelju ili staratelju-njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine oko 470.000€ i za isplatu jednokratnih novčanih pomoći tokom 2021. godine utrošena su sredstva u iznosu od oko 41.000€. Utrošena sredstva za dječiji dodatak u 2021. godini su oko 755.000€, dok je nakon izmjena Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti u 2021. godini za djecu do 6 godina, isplaćeno oko 100.000€.

Tabela 10. Prikaz broja korisnika prava na osnovna materijalna davanja za 2018, 2019 i 2020. godinu

Vrstamaterijalnogdavanja	2018.god.	2019.god.	2020.god.
Materijalno obezbjeđenje	1300	1358	1366
Lična invalidnina	131	136	135
Dodatak za njegu I pomoć drugog lica	670	854	1069
Povlastice na putovanja lica sa invaliditetom	1876	2178	2009
Naknada roditelju ili staratelju – njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine	110	116	116
Zdravstvena zaštita	12	20	3
Troškovi sahrane	35	40	34
Jednokratna novčana pomoć	485	753	648

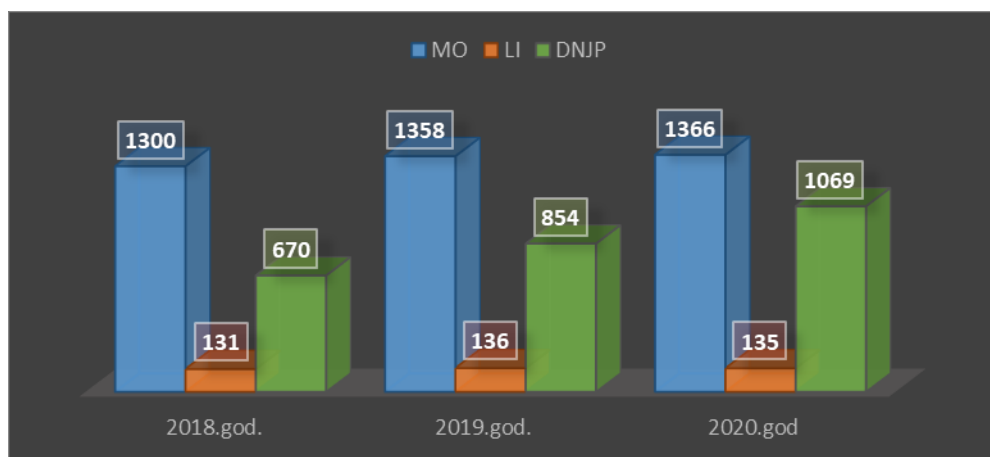
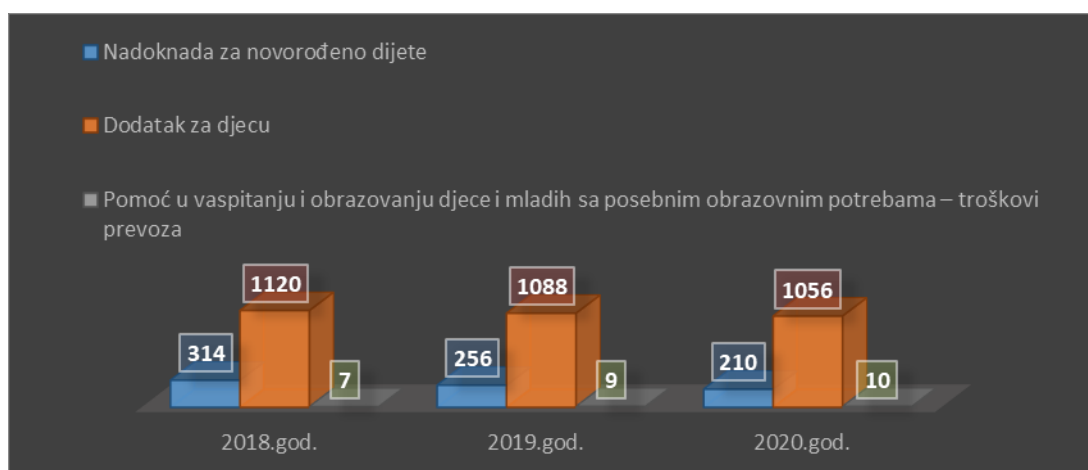

Tabela 11. Prikaz broja korisnika prava na materijalna davanja u dječjoj zaštiti za 2018. 2019. i 2020. godinu

Vrstamaterijalnogdavanja	2018.god.	2019.god.	2020.god.
Nadoknada za novorođeno dijete	314	256	210
Dodatak za djecu	1120	1088	1056
Pomoć u vaspitanju I obrazovanju djece I mladih sa posebnim obrazovnim potrebama – troškovi prevoza	7	9	10
Refundacija naknade zarade I naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo	26	35	60
Naknada po osnovu rođenja djeteta	264	201	293
Refundacija naknade zarade I naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena	2	2	1

Prema podacima CSR, na kraju 2021. godine, 2270 djece su korisnici dječijeg dodatka po osnovu MO, DNJP, LI i hraniteljstva. Takođe, 1250 djece živi u porodicama koje koriste materijalno obezbeđenje, 7 djece je bez roditeljskog staranja, koja su smještena u ustanovu, 13 djece je bez roditeljskog staranja na smještaju u hraniteljskim porodicama (srodničke), 2 je djece na evidenciji CSR koja su izložena zanemarivanju; 27 djece je u sukobu sa zakonom, 2 djece su korisnici psihoaktivnih supstanci.

Tabela 12. Prikaz oblika zaštite djece bez roditeljskog staranja

Oblik zaštite	Broj djece na kraju 2021.
Smještaj u Dječiji dom Bijela	7
Porodični smještaj hraniteljstvo	13

Prema podacima CSR, na kraju 2021. godine, 65 djece je na evidenciji CSR sa smetnjama u razvoju po bilo kom osnovu, 29 djece koja koriste pravo na ličnu invalidninu, dok ih je 154 korisnika dodatka za njegu i pomoć drugog lica.

Tabela 13. Prikaz broja djece na evidenciji po smetnjama u razvoju, DZ

Djeca sa fizičkim smetnjama u razvoju	7
Djeca sa senzornim smetnjama	8
Djeca sa intelektualnim smetnjama	16
Djeca sa mentalnim smetnjama	20
Djeca sa kombinovanim smetnjama	24

Institucionalni smjestaj

Preko JU Centar za socijalni rad opštine Rožaje na kraju 2021. godine uslugu institucionalnog smještaja u Crnoj Gori koristilo je 11 lica i to: 1 lice smješteno u JU Dom starih „Grabovac“ Risan, 7 lica smještenih u JU Dom starih „Bijelo Polje“ Bijelo Polje i 3 lica smještena u JU Zavod „Komanski most“ Podgorica.

Tabela 14. Prikaz korisnika institucionalnog smještaja na kraju 2021. godine:

Ustanova socijalne zaštite	Broj korisnika
JU Dom starih "Grabovac" Risan	1
JU Dom starih "Bijelo Polje" Bijelo Polje	7
JU Zavod Komanski Most	3
Domovi u zemljama u okruženju	0
Ukupno	11

Kada su u pitanju podaci o starijim korisnicima, njih 37 su korisnici prava na ličnu invalidninu, a 725 korisnika prava na dodatak na njegu i pomoć drugog lica. Takođe, njih 52 koristi materijalno obezbjeđenje

Nasilje u porodici

Tabela 15. Nasilje u porodici za 2021. godinu prema evidenciji CSR

Broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici		29
Žrtve porodičnog nasilja	Žene	17
	Muškarci	4
	Djeca	8

Tabela 16. Nasilje u porodici za 2021. godinu prema evidenciji MUPa

Broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici		54
Žrtve porodičnog	Ženskog pola	33

nasilja	Muškog pola	26
	Maloljetne žrtve	5
Broj slučajeva procesuiranih kroz krivični postupak		16
Broj slučajeva procesuiranih kroz prekršajni postupak		38

Prema podacima SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić, tokom perioda 01.01.2021. godine -15.11.2021. godine, 31 poziv je upućen iz opštine Rožaje.

Tabela 17. Broj razvoda po godinama, prema evidenciji CSR

2016	42
2017	47
2018	51
2019	50
2020	23

JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju opštine Rožaje

Dnevni centar Rožaje kao sveobuhvatan servis socijalne zaštite pruža sledeće usluge: učešće u radu stručnog tima u toku timske procjene sposobnosti korisnika, planiranja, sprovođenja i evaluacije individualnih planova rada; Organizovanje elementarnog vaspitno-obrazovnog rada uz upotrebu odgovarajućeg didaktičkog materijala; Učešće u planiranju, organizaciji i realizaciji kreativnih / ili radno-okupacionih radionica uz primjenu različitih materijala, alata i tehnika, a u okviru korisničkih grupa; Aktivno učešće u planiranju i realizaciji aktivnosti koje se realizuju van prostorija Centra; posjete drugim ustanovama, izleti, šetnje i sl.; Saradnju sa roditeljima u cilju unapređivanja obostranog povjerenja i jačanja snaga roditelja, a kroz direktne kontakte sa roditeljem ili informisanje uz posredništvo stručnog radnika odgovornog za korisnika; Aktivno učešće u davanju stručnih smjernica licima koja svojim radom daju doprinosu radu Dnevnog centra Rožaje.

Pravo da koriste usluge Dnevnog centra imaju djeca i omladina sa smetnjama i teškoćama u razvoju od 7 do 27 godina sa mogućnošću prijema i djece sa smetnjama u razvoju od 3 do 7 godina koja se prioritarno usmjeravaju u vrtić.

Zahtjev za procjenu sposobnosti djeteta se podnosi Komisiji za usmjeravanje. Komisija za usmjeravanje donosi rješenje o usmjeravanju djeteta u vaspitno-obrazovnu ustanovu i predlaže pružanje dodatne stručne pomoći u Dnevnom centru. Na osnovu rješenja Komisije za usmjeravanje i zahtjeva roditelja, Centar za socijalni rad Rožaje donosi rješenje kojim se utvrđuje pravo na boravak djeteta- dodatnu stručnu pomoć u JU Dnevni centar Rožaje.

Tabela 18. Struktura korisnika po polu i uzrastu

Broj korisnika prema polu i uzrastu	Muški pol	Ženski pol	Ukupno
Od 3 do 7 godina	3	1	4
Od 7 do 14 godina	6	4	10
Od 14 do 18 godina	2	4	6
Od 18 do 27 godina	3	2	5
Ukupno	14	11	25

Svjesni specifičnosti novonastalih okolnosti koje su donijele promjene u svakodnevnom funkcionisanju, korisnicima i roditeljima/starateljima pružena je psihosocijalna podrška. JU Dnevni centar Rožaje je dio mreže podrške roditeljima/starateljima putem ICT platforme za podršku pružanju usluga socijalne i dječije zaštite. U okviru ove platforme roditeljima/starateljima dostupni su stručni tekstovi, kao i konsultacije i savjeti stručnih lica različitog profila.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore-Biro rada Rožaje

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je pravno lice koje ima status državnog fonda i obavlja djelatnost koja obuhvata poslove u vezi sa zapošljavanjem utvrđene Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, drugim propisima i Statutom Zavoda, kao poslove iz prenesene nadležnosti.

Kada je u pitanju opština Rožaje, na kraju 2021. godine, na ZZZCG registrovano je 5487 lica.

Tabela 19. Nezaposlena lica po polu i nezaposlena lica sa invaliditetom po polu na dan 30.11.2021.god.

Ukupno	Žene	Muškarci	Lica sa invaliditetom		
			Ukupno	Žene	Muškarci
5378	3152	2226	2158	1527	631

Komisija za profesionalnu rehabilitaciju ZZZCG, za laki invaliditet kategorisala je 1587 lica, umjereni invaliditet 437 lica i za teški invaliditet 91 lica. Za Invalid rada II i III kategorije (IR) kategorisano je 19 lica i za Kategorisana omladina (KO) 26 lica.

Tabela 20. Broj kategorisanih lica ZZZCG po vrsti invaliditeta

Laki invaliditet od 20%-49%	1587
Umjereni invaliditet od 50%-79%	437
Teški invaliditet od 80%-100%	91
Invalid rada II i III kategorije	19
Kategorisana omladina	26

Lica sa invaliditetom koja su na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore imaju pravo na novčanu pomoć i naknadu troškova prevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja i uključivanja udruge mjere usmjerene na povećanje zaposlenosti,

odnosno smanjenje nezaposlenosti, u skladu sa zakonom i aktom organa državne uprave nadležnog za poslove rada; jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, ako zasnuje radni odnos na neodređenovrijeme van mjesta prebivališta, u skladu sa aktom Ministarstva. Takođe, pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti nezaposleno lice sa invaliditetom, koje se zbog umanjene radne sposobnosti ne može uspješno uključiti u tržište rada, odnosno, zaposleno lice sa invaliditetom, koje zbog umanjene radne sposobnosti ne može zadržati postojeće zaposlenje ili napredovati u njemu.

Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Rožaje

Dom zdravlja Rožaje je referentni centar primarne zdravstvene zaštite. U potpunosti je sprovedena inlementacija Izabranih doktora, organizovani su novi oblici zdravstvene zaštite; fizikalna medicina na primarnom nivou, populaciono savjetovalište, savjetovalište za mlade, savjetovalište za reproduktivno zdravlje, jedinica za djecu sa posebnim potrebama, jedinica za mentalno zdravlje, centar za plućne bolesti TBC.

Na sekundarnom nivou u Domu zdravlja su tri odjeljenja: Interno, dječije, ginekološko-akušersko, odsjek za hemodijalizu kao i specijalističke ambulante ORL, oftamologija, neurologija i internistička ambulanta. Uz to jednom nedjeljno rade ambulante za ortopediju, hirurgija, urologija, dermatologiju i fizijatriju - saradnici iz opštine Berane.

Dom zdravlja Rožaje ima modernu RTG i UZ dijagnostiku, dva RTG aparata od čega jedan sa skopijom, mamograf, četiri UZ aparata i više EKG aparata, savremenu laboratorisku opremu uz obučeni medicinski kadar.

Kada su korisnici psihoaktivnih supstanci u pitanju, trenutno je 16 lica na evidenciji doma, koja zloupotrebljavaju psihoaktivne supstance. U cilju tretmana pomenutih lica, koristi se Buprenorfin kao terapija održavanja.

Opštinska organizacija Crveni krst Rožaje

Opštinska organizacija Crvenog krsta opštine Rožaje je prepoznatljiv i značajan partner u cjelokupnom životu lokalne zajednice. Crveni krst ostvaruje svoju zaštitnu ulogu na planu brige o najugroženijim kategorijama stanovništva.

OOCK Rožaje u saradnji sa lokalnim partnerima, kao i sa partnerima sa nacionalnog nivoa, uspjela je da u toku 2021. godine obezbijedi humanitarnu pomoć za 1634 porodice/pojedinca. OOCK Rožaje kroz svoje različite aktivnosti daje veliki doprinos u rješavanju teške socio-ekonomske situacije građana Rožaja i društva u cjelini. U 2021. godini, uručena je pomoć za 599 porodica/pojedinaca starije dobi.

Kada je RE populacija u pitanju, pružena je pomoć za 31 porodicu/pojedinca koji žive na teritoriji opštine (po evidenciji OOCK Rožaje). Životne namirnice i sredstva za higijenu u 2020. godini obezbijedena je za 229 porodica koje su se nasle u samoizolaciji, a u 2021. godini obezbijedena je pomoć za 60 porodica koje su bile suočene sa ovom vrstom problema.

Pored socijalne djelatnosti OOCK Rožaje ima poseban senzibilitet kada je starija populacija u pitanju. Uspješno se realizuje projekat "Pomoć u kuci" u saradnji sa Ministarstvom finansija, rada i socijalnog staranja. Kroz pomenuti projekat se pružaju usluge za 80 korisnika, starijih od 65 godina. Takođe, u saradnji sa ICK (Crveni krst Italije) OOCK uspješno implementira projekat "Briga o starijima" koji podrazumijeva pružanje pomoći starijem stanovništvu, koje živi na ruralnom području. Kroz ovaj projekat, prilikom posjeta starijim licima, uručuje se humanitarna pomoć u prehrambenim i higijenskim proizvodima, volonteri OOCK Rožaje odrađuju manje kućne poslove i ono što je posebno značajno je asistencija doktora koga angažuje organizacija. Kroz ovaj projekat, uslugu koristi više od 50 korisnika.

NVO/OCD

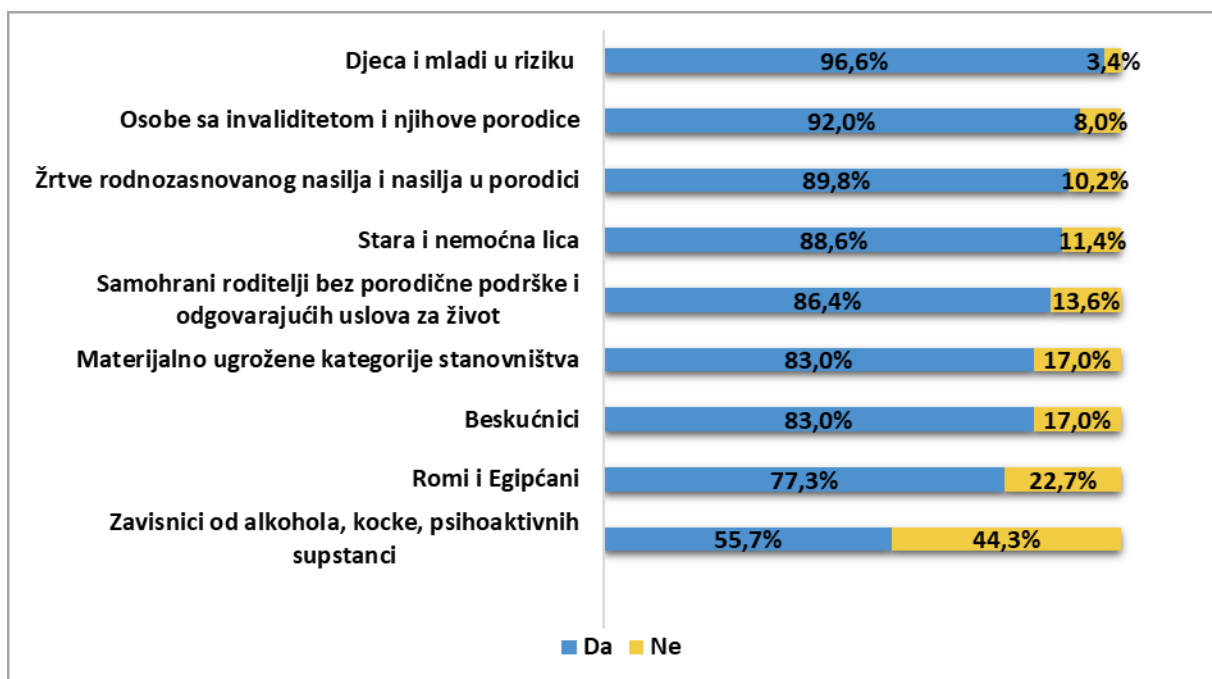
U svrhu razvoja kvalitetnih usluga socijalne i dječje zaštite izrazito je značajna saradnja sa organizacijama civilnog društva, s kojima je uspostavljen uspješni partnerski odnos. NVO/OCD kroz pružanje usluga doprinose uklanjanju socijalnih prepreka što vodi ka nesmetanom obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti od značaja za uključivanje u život u zajednici.

Sledeće organizacije na teritoriji opštine Rožaje djeluju u oblasti socijalne i dječje zaštite: Udruženje penzionera Rožaje, NVO "SOS telefon z ažene I djecu žrtve nasilja Rožaje", NVO "Ikre", Udruženje paraplegičara Crne Gore, NVO "Olakšajmo život djeci sa posebnim potrebama", Društvo dobrovoljnih davalaca krvi, NVO "Amanet tradicije", NVO "Njega starih Rožaje", NVO "Odred izviđača Ibar", NVO "Eduko kreativni svijet Savant", NVO "Zeleni polumjesec".

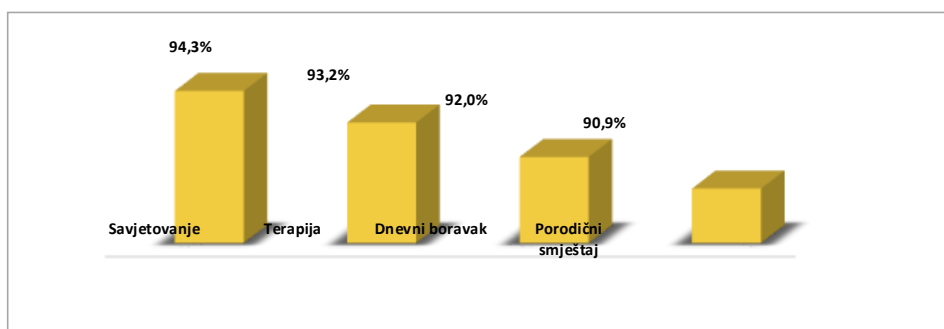
PRIORITETNE GRUPE I USLUGE U OBLASTI SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

U skladu sa rezultatima anketnog istraživanja, na uzorku od 88 ispitanika, koje ima za cilj prepoznavanje prioriteta u ovoj oblasti i bolju procjenu potreba za uslugama iz socijalne i dječje zaštite u opštini Rožaje, u nastavku su dati grafički prikazi prioriternih grupa u lokalnoj zajednici i prioriternih usluga koje, prema mišljenju većine ispitanika, predstavljaju važan segment podrške korisnicima i njihovim porodicama i kao takve imaju prioritet u odnosu na sve ostale usluge.

Grafik 1: Prioritetne grupe u oblasti socijalne i dječje zaštite (u %)

Grafik 2: Najvažnije usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite (u %)

U skladu sa ciljnim grupama koje se posebno štite Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, ciljevima iz strateških dokumenata, kao i rezultatima istraživanja, definisane su prioritetne ciljne grupe i usluge Lokalnog akcionog plana socijalne i dječje zaštite za opštinu Rožaje i to:

PRIORITETNE GRUPE U OBLASTI SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE:

- Djeca i mladi u riziku
- Stara i nemoćna lica
- OSI i njihove porodice
- Samohrani roditelji bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život
- Materijalno ugrožene kategorije stanovništva
- Žrtve rodnozasnovanog nasilja i nasilja u porodici
- Beskućnici
- Romi i Egipćani
- Zavisnici od alkohola, kocke, PAS

PRIORITETNE USLUGE U OBLASTI SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE:

1. USLUGE PODRŠKE ZA ŽIVOT U ZAJEDNICI

- Dnevni boravak
- Pomoć u kući
- Personalna asistencija
- Stanovanje uz podršku
- Tumačenje i prevođenje na znakovni jezik
- Svrtište

2. SAVJETODAVNO-TERAPISJKE I SOCIJALNO-EDUKATIVNE USLUGE:

- Savjetovanje
- Terapija
- SOS telefon
- Medijacija

3. USLUGE SMJEŠTAJA:

- Porodični smještaj – hraniteljstvo
- Porodični smještaj
- Prihvatište – sklonište
- Smještaj u ustanove

AKCIONI PLAN

DJECA I MLADI

Cilj I Unapređenje i razvoj usluga podrške za život u zajednici, savjetodavno-terapijskih zasnovanih i socijalno-edukativnih usluga i usluga smještaja za djecu i mlade u riziku				
Aktivnosti-mjere	Indikatori	Nosioci aktivnosti	Vrijeme realizacije	Izvori finansiranja
1.1. Razviti sistem informisanja javnosti o pravima iz sistema dječje zaštite radi povećanja dostupnosti prava	Sistem informisanja postavljen na portalu Opštine Rožaje, CSR i DC	Opština Rožaje CSR DC NVO	2022-2026	Opština Rožaje CSR DC
1.2. Usvojiti protokole o saradnji i postupanju na lokalnom nivou za procjenu i zadovoljavanje potreba djece sa smetnjama u razvoju	Usvojeni protokoli o saradnji i postupanju na lokalnom nivou	Opština Rožaje CSR DZ DC PU OCD-NVO	2022-2023	Opština Rožaje

1.3. Usvojiti protokole o saradnji i postupanju na lokalnom nivou za procjenu i zadovoljavanje potreba djece sa problemima u ponašanju	Usvojeni protokoli o saradnji i postupanju na lokalnom nivou	Opština Rožaje CSR DZ DC PU OCD-NVO Škole	2022-2023	Opština Rožaje
1.4. Unaprijediti usluge dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju kroz pružanje dodatne stručne pomoć	Broj korisnika usluge Potpisan memorandum DC, CSR, škole i vrtić	Opština Rožaje CSR DC ŠKOLE VRTIC	2022-2024	Opština Rožaje CSR
1.5. Uspostaviti integrisane usluge kroz saradnju između Opštine Rožaje, DZ, vrtića, osnovnih škola, DC, CSR, NVO	Broj korisnika Usaglašenost IROP-a, IPU, IPR	Opština Rožaje CSR DC DZ VRTIĆ OSNOVNE ŠKOLE	2022-2024	Opština Rožaje CSR DZ Donatorska sredstva
1.6. Uspostaviti savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za djecu sa smetnjama u razvoju	Broj korisnika usluge	NVO PU	2023-2025	Opština Rožaje Donatorska sredstva

1.7. Uspostaviti savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za djecu sa problemima u ponašanju	Broj korisnika usluge	NVO PU	2023-2025	Opština Rožaje Donatorska sredstva
1.8. Uspostaviti savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za djecu sa iskustvom nasilja u porodici	Broj korisnika usluge	CSR PU	2023-2025	Opština Rožaje Donatorska sredstva
1.9. Razvijanje stručnih kapaciteta profesionalaca, kroz organizovanje obuka, koji rade sa djecom žrtvama nasilja u porodici	Obučene ciljne grupe na nivou lokalne samouprave Broj obučenih profesionalaca	Opština Rožaje CSR MUP OŠ i SŠ Osnovni sud Osnovno tužilaštvo NVO	2022-2024	Opština Rožaje Donatorska sredstva
1.10. Uspostaviti uslugu pomoć u kući za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju	Broj korisnik ausluge	Opština Rožaje PU OCD NVO	2023-2025	Opština Rožaje Donatorska sredstva
1.11. Interesorskim djelovanjem Opštine Rožaje, CSR i DZ, formirati jedinstvenu bazu podataka za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju	Formirana baza podataka Broj djece sa smetnjama u razvoju Broj mladih sa smetnjama u razvoju	Opština Rožaje CSR DZ OCD NVO ZZZCG	2022-2024	Opština Rožaje
1. 12. Uspostaviti uslugu stanovanja uz podršku za mlade bez roditeljskog staranja	Broj korisnika usluge stanovanja uz podršku	Opština Rožaje PU OCD NVO	U kontinuitetu	Opština Rožaje Donatorska sredstva

1.13. Unaprijediti uslugu porodičnog smještaja-hraniteljstva	Broj hraniteljskih porodica Broj djece na smještaju	PU CSR OCD NVO Škole	2023-2024	CSR Opština Rožaje Donatorska sredstva
1.14. Edukacija o vršnjakom nasilju u osnovnim i srednjim školama	Broj edukacija	Opština Rožaje OŠ SŠ MUP CSR Tužilaštvo NVO	Tokom svake godine implementacije AP	Opština Rožaje NVO Donatorska sredstva
1.15. Uspostavljanje usluge savjetovanja za djecu i mlade koji koriste PAS	Broj korisnika usluge savjetovanja	PU OCD NVO	2023-2025	Opština Rožaje NVO
1.16. Obuka stručnih radnika, koji će se specijalizovati za rad sa korisnicima PAS	Broj stručnih radnika koji su prošli obuku	Opština Rožaje CSR DZ	2022-2024	Opština Rožaje NVO CSR DZ Donatorska sredstva
1.17. Psihosocijalni tretman i grupna terapija sa pacijentima korisnicima PAS i članovima porodica	Broj pacijenata Broj članova porodica koji su prošli tretman i terapiju	DZ	2022-2024	Dom zdravlja
1.18. Obezbijediti psihološku podršku roditeljima djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju	Obezbijedena podrška psihologa Broj korisnika	Opština Rožaje DZ DC CSR Skole	2022-2024	Opština Rožaje DZ OCD DC CSR

		Vrtići, NVO, OCD		Skole Vrtići, NVO
1.19. Informisanje javnosti o postojanju i radu Komisije i procedurama za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama	Broj informisanih roditelja Broj objavljenih informativnih sadržaja	Opština Rožaje CSR	2022-2024	Opština Rožaje
1.20. Stvaranje uslova za pokretanje usluge predah roditeljstvu	Izvršena analiza potreba za uslugu predah roditeljstvu Pilotiranje usluge	Opština Rožaje PU NVO CZSR	2024-2026	Opština Rožaje PU NVO

Cilj II Unapređenje stepena zaštite od zlostavljanja i zanemarivanja

Aktivnosti-mjere	Indikatori	Nosioci aktivnosti	Vrijeme realizacije	Izvori finansiranja
2.1.Organizovati kampanje u cilju informisanja žena i djece o porodičnom nasilju	Broj kampanja	Opština Rožaje CSR PU OCD NVO Škole	2022 -2023	Opština Rožaje NVO Donatorska sredstva
2.2 .Informisati žene i djecu o porodičnom nasilju, o insitucijama koje pružaju zaštitu i kontaktima tih institucija, uslugama besplatne pravne pomoci	Broj informativnih dana	Opština Rožaje MUP CSR Osnovni sud, Tužilaštvo, Škole NVO	2022-2023	Opština Rožaje NVO PU Donatorska sredstva

2.3. Unaprijediti savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge (savjetovanje, terapija i dr) za djecu i žene žrtve nasilja u porodici	Broj uspostavljenih usluga Broj korisnika	PU OCD NVO	2022-2025	Opština Rožaje NVO PU Donatorska sredstva
2.4. Obezbijediti Prihvatište-sklonište pri hitnim intervencijama	Broj stambenih jedinica Broj korisnika	PU NVO CSR	2023-2026	Opština Rožaje Donatorska sredstva
2.5. Organizovati kampanje u cilju sprečavanja ugovorenih brakova	Broj kampanja	Opština Rožaje CSR, NVO	2022 -2023	Opština Rožaje NVO, Donatorska sredstva

MATERIJALNO UGROŽENA LICA

Cilj III Unapređenje materijalnih davanja u oblasti socijalne i dječije zaštite				
Aktivnosti-mjere	Indikatori	Nosioci aktivnosti	Vrijeme realizacije	Izvori finansiranja
3.1. Praćenje broja korisnika materijalnih davanja	Broj korisnika MO, DNJP, LI, JNP, DD i dr	Opština Rožaje CSR	U kontinuitetu	Nisu sredstva potrebna
3.2. Izrada individualnih planova aktivacije za radno sposobne korisnike MO	Broj individualnih planova aktivacije	CSR ZZZCG	U kontinuitetu	Nisu sredstva potrebna
3.3. Obezbijediti subvencije u plaćanju komunalnih usluga koje pružaju javna preduzeća čiji je osnivač Opština, za korisnike materijalnog obezbjeđenja	Broj korisnika	Opština Rožaje	2022-2026	Opština Rožaje
3.4. Mapirati stambene jedinice za socijalno stanovanje u vlasništvu opštine Rožaje	Broj korisnika	Opština Rožaje	2025-2026	Opština Rožaje

3.5. Uspostaviti uslugu prelazno stambene jedinice za mlade bez roditeljskog staranja, nakon navršenih 18 godina života	Broj korisnika	Opština Rožaje PU CSR	2025-2026	Opština Rožaje Donatorska sredstva
---	----------------	-----------------------------	-----------	---------------------------------------

STARIJA LICA

Cilj IV Uspostavljene, dostupne usluge podrške za život u zajednici i savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za starija lica				
Aktivnosti-mjere	Indikatori	Nosioci aktivnosti	Vrijeme realizacije	Izvori finansiranja
4.1. Informisanje starijih lica o pravima iz socijalne zaštite	Broj brošura, letaka	Opština Rožaje CSR NVO	2022-2024	Opština Rožaje NVO Donatorska sredstva
4.2. Unaprijediti uslugu dnevnog boravka za starija lica	Broj korisnika	PU CSR	U kontinuitetu	PU Donatorska sredstva
4.3. Uspostaviti savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za starija lica	Broj usluga	Opština Rožaje NVO PU	2023-2025	Opština Rožaje NVO Donatorska sredstva

4.4. Uspostaviti integrisane usluge starijim licima, posebno na seoskom području	Broj korisnika Broj usluga	Opština Rožaje CSR, NVO, DZ, PU	2023-2025	Opština Rožaje OCD NVO Donatorska sredstva
4.5. Uključiti volontere u pružanju usluga starijim licima	Broj volontera	Opština Rožaje NVO CK Škole	U kontinuitetu	Opština Rožaje Donatorska sredstva

OSOBE SA INVALIDITETOM

Cilj V Uspostavljene i dostupne usluge podrške za život u zajednici i savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za osobe sa invaliditetom				
Aktivnosti-mjere	Indikatori	Nosioci aktivnosti	Vrijeme realizacije	Izvori finansiranja
5.1 Informisanje OSI o pravima iz socijalne i dječije zaštite.	Broj brošura, letaka	Opština Rožaje CSR NVO	2022 -2025	Opština Rožaje NVO
5.2. Promovisati i podsticati aktivne politike zapošljavanja OSI	Broj okruglih stolova, Broj učesnika	NVO	2022-2024	Opština Rožaje
5.3. Uspostavljanje usluge personalne asistencije	Broj korisnika Broj PU	PU	2023-2025	Opština Rožaje NVO PU Donatorska sredstva

5.4. Uspostaviti uslugu dnevnog boravka za osobe sa invaliditetom starije od 27 godina	Broj korisnika usluge	Opština Rožaje CSR DC	2025-2026	Opština Rožaje CSR Donatorska sredstva
5.5. Uspostaviti savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge za OSI i članove porodice	Broj usluga Broj članova porodice	Opština Rožaje NVO	2023-2024	Opština Rožaje NVO
5.6. Uspostaviti integrisane usluge OSI	Broj korisnika Broj usluga	Opština Rožaje CSR NVO PU JUZZ	2023 - 2025	Opština Rožaje OCD NVO Donatorska sredstva
5.7. Interesorskim djelovanjem Opštine Rožaje, CSR, DZ, ZZZCG, Fond PIO, formirati jedinstvenu bazu podataka OSI	Formirana baza podataka Broj OSI	Opština Rožaje CSR DZ OCD NVO	2023. godine	Opština Rožaje CSR DZ

RE POPULACIJA

Cilj VI Unapređenje položaja pripadnika/ca Romske i Egipćanske populacije

Aktivnosti-mjere	Indikatori	Nosioci aktivnosti	Vrijeme realizacije	Izvori finansiranja
6.1. Organizovanje edukativne radionice o značaju osnovnog obrazovanja i zdravstvene zaštite, sa akcentom na vakcinisanje maloljetne djece i značaju reproduktivnog zdravlja	Održana edukativna radionica, Broj polaznika	Opština Rožaje Škole Dom zdravlja	2024-2025	Opština Rožaje Donatorska sredstva
6.2. Informisati i edukovati pripadnike RE populacije o uslugama iz domena socijalne i dječije zaštite	Broj informisanih lica Broj porodica	Opština Rožaje CSR CK NVO	2024-2025	Opština Rožaje CSR CK
6.3. Informisati žene i djecu o porodičnom nasilju, insitucijama koje pružaju zaštitu i kontaktima tih institucija	Broj informativnih dana	Opština Rožaje MUP CSR NVO	2024-2025	Opština Rožaje Donatorska sredstva

PLAN PRAĆENJA SPROVOĐENJA I PROCJENE USPJEŠNOSTI

Na godišnjem nivou, važno je obezbijediti i neposredno učešće građana/ki u ocjeni sprovođenja plana kao i planiranja budućih prioriteta, i na taj način proces učiniti inkluzivnijim, sa ciljem da se upoznaju i sa rješenjima iz plana i da se čuje njihovo mišljenje i isto uvaži.

U cilju uspješne implementacije Lokalnog plana socijalne i dječje zaštite u opštini Rožaje 2022-2026, predstavnici lokalne samouprave, tj. organa lokalne uprave nadležnog za oblast socijalne i dječje zaštite, vršiće eksternu komunikaciju i saradnju sa širim krugom implementatora u svim sektorima.

PR plan uključuje, ali nije limitiran na sljedeće aktivnosti:

- postavljanje Lokalnog plana socijalne i dječje zaštite u opštini Rožaje 2022-2026. godine na sajtu Opštine Rožaje;
- slanje pisma svim institucijama na lokalnom nivou o postojanju Lokalnog plana;
- slanje pisma svim organizacijama civilnog društva na lokalnom nivou o postojanju Lokalnog plana;
- slanje pisma svim likvidnim firmama/kompanijama na lokalnom i nacionalnom nivou o postojanju Lokalnog plana sa ciljem da se omogući da oni razviju ili usklade svoje planove društvene odgovornosti u skladu sa potrebama zajednice;
- slanje informacije medijima na lokalnom i nacionalnom nivou o postojanju Lokalnog plana sa ciljem da se informiše šira javnost i potencijalni korisnici socijalnih usluga;
- informisanje nadležnog tijela na nacionalnom nivou o Lokalnom planu i jednom godišnje o rezultatima;
- kroz internet komunikaciju (web sajt i sl.) komunicirati sa širom javnošću i ostvariti neposredno učešće u procesu sprovođenja Lokalnog plana.

Sekretarijat za društvene djelatnosti opštine Rožaje će biti zadužen za praćenje i koordinaciju aktivnostima u sprovođenju i izvještavanju o realizaciji Lokalnog plana socijalne i dječje zaštite za period 2022- 2026. godine.

Ovaj plan predstavlja strateško opredeljenje opštine Rožaje, koja kroz svoje aktivnosti i dokumenta želi unaprijediti socijalnu i dječju zaštitu.